HE 70/2020 vp
Suojeluasiantuntija Hanna Aho
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
YmV 23.9.2020

Luonnonsuojeluliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta

Luonnonsuojeluliitto kiittää eduskunnan ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta lausua aiheesta ja toteaa seuraavaa:

Pariisin ilmastosopimuksen mukaisten ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii toimia erityisesti kuluvalla vuosikymmenellä. Luonnonsuojeluliitto muistuttaa, että biomassan energiakäyttö ei tuota päästövähennyksiä lyhyellä aikavälillä. Suomen ilmastopaneelin sekä Euroopan ympäristöakatemioiden mukaan **metsäbiomassan energiakäyttö ei ole hiilineutraalia.** Puuenergiasta vapautuu enemmän hiilidioksidia synnytettyä energiaa kohti kuin mitä vapautuu fossiilisista polttoaineista. Tuore suomalainen tutkimus korostaa, että myös metsätähteiden keruulla on haitallisia vaikutuksia metsien hiilivarastoon sekä metsälajistoon. Metsäbioenergian käytön kasvu on riski tavoitteelle vahvistaa Suomen hiilinieluja. Ilmaston kannalta järkevät bioenergiaresurssit ovat rajallisia, joten **kivihiiltä ja turvetta tulee korvata Suomen luonnonsuojeluliiton mukaan ensisijaisesti muihin kuin polttoon perustuvien teknologioiden avulla** (hukka- ja ympäristölämpö, energian säästö, aurinkolämpö yms.).

Kansallinen ja EU-politiikka suosivat voimakkaasti bioenergian käyttöä. Eurooppalainen bioenergian raaka-aineiden sääntely on jäänyt uusiutuvan energian direktiivissä täysin riittämättömäksi, ja komissio onkin sitoutunut tarkastelemaan kestävyystoimia lähivuosina. Nykytilanteessa vastuu biomassan kestävyyden varmistamisesta kotimaassa korostuu. **Suomen tulisikin asettaa tieteenmukaiset kestävyyskriteerit erityisesti metsäbiomassalle, jotta ilmastohyöty voidaan taata.** Suomen on siis luovuttava kantojen, järeän runkopuun (mukaan lukien lahopuun) ja kuitupuun energiakäytöstä. Myös tuontipuun käytön lisääntyminen, erityisesti EU:n ulkopuolelta, on riski luonnolle ja ilmastolle. Lahopuun energiakäytön lopettamisesta olisi apua myös luonnon monimuotoisuudelle, sillä monet metsälajit ovat riippuvaisia lahopuusta, joka on talousmetsissä rajallinen resurssi. Vahvat kestävyyskriteerit tukisivat Suomen nykyisiä ympäristösitoumuksia ja Marinin hallituksen ilmasto- ja luonnon monimuotoisuustavoitteiden saavuttamista.

Kestävillä jätteillä ja tähteillä tulisi tarkoittaa vain jakeita, jotka eivät ole peräisin luonnonsuojelualueilta tai alueilta, jotka ovat tärkeitä biodiversiteetille, eivät ole ruoka- tai rehupohjaisia, eivät ole peräisin runkopuusta, kannoista, lahopuusta tai jatkojalostettavasta kuitupuusta tai peräisin bioenergiaksi kasvatetuista vieraslajeista. Kestävillä jakeilla ei myöskään ole muuta vaihtoehtoista käyttöä (esimerkiksi mäntyöljyn energiakäyttö syrjäyttää raaka-aineen muuta käyttöä, eikä näin ollen tuota ilmastohyötyjä).

Suomen tulee sitoutua luopumaan ruoka- ja rehupohjaisista biopolttoaineista vuoteen 2025 mennessä lopettamalla ensin kaikkien syötäviin öljyihin pohjautuvien biopolttoaineiden käyttö. Tämä koskee myös palmuöljynrasvahappotislettä, joka ei ole aito jätevirta. Tällä toimella Suomi ehkäisisi metsäkatoa ja maankäytönmuutoksesta aiheutuvia päästöjä maailmanlaajuisesti. Metsäkadon hillintä on arvioitu yhdeksi keskeisimmistä keinoiksi pysäyttää luonnon monimuotoisuuden kato.

Hallituksen esitys on täysin riittämätön eikä turvaa metsäbiomassan energiakäytön kestävyyttä tai hyväksyttävyyttä. Työryhmän raportissakin todetaan, että tavoitteista huolimatta sen positiiviset vaikutukset ympäristön tilaan ovat rajalliset.

Lisätietoja

suojeluasiantuntija Hanna Aho, puh. 040 628 9495, hanna.aho@sll.fi